

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag

Konsoliderad elektronisk utgåva

Senast uppdaterad: 2011-04-04

Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning

Beslutade:	2008-11-10
Bemyndigande:	Vid utfärdandet 4–5 §§ och 7–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.
Ikraftträdande:	2009-01-01
Celex:	Vid utfärdandet 31991L0674
Ändringar:	FFFS 2009:12 FFFS 2011:28

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsföretag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043), om inget annat följer av femte stycket.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 7–8 kap. gäller för sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska tillämpa 7 kap. samma lag, när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. och 6 kap. gäller för sådana filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Reglerna i 2–4 kap. gäller för filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsbokslut enligt 14 § lagen om utländska filialer m.m.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. tillämpas även på årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

Dessa föreskrifter och allmänna råd ska inte tillämpas av sådana ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som har dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag för att tillämpa förenklade årsredovisningsregler. Detta gäller om inte annat följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Tillägget i fjärde stycket innebär att dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas på motsvarande sätt som för en filial och att varje skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till ett annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation, se 14 b § första och andra styckena lagen om utländska filialer m.m.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *direktförsäkringsföretag*: sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen bedriver direkt försäkringsrörelse,
2. *försäkringsavtal*: försäkringsavtal enligt definitionen i godkända internationella redovisningsstandarder, traditionella livförsäkringsavtal och andra avtal om försäkring som får redovisas som försäkringsavtal enligt internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4 Försäkringsavtal,
3. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, försäkringsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning, samt filialer och verksamheter som drivs från ett fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges, (*FFFS 2011:28*)
4. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),
5. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), tolkningar utgivna av Standing Interpretations Committee – Interpretations of International Accounting Standards (SIC) och tolkningar utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC Interpretations), (*FFFS 2011:28*)
6. *investeringsavtal*: sådana avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument i enlighet med IAS 39 Finansiella instrument; Redovisning och värdering,
7. *noterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,
8. *onoterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som inte är noterade försäkringsföretag, och
9. *tjänstepensionsförsäkring*: försäkringar som avses i 1 kap. 8 § försäkringsrörelselagen. (*FFFS 2011:28*)

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal har endast betydelse för redovisningen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Definitionen kan alltså inte direkt läggas till grund för tillsynsrapportering eller tillämpning av rörelseregler enligt andra föreskrifter och allmänna råd.

De försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen**Tillämpning av internationella redovisningsstandarder***Allmänna råd*

1. Alla försäkringsföretag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

För följande standard lämnas detta förtydligande:

IAS 33 Resultat per aktie. Standarden behöver endast tillämpas av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning, eller dessa föreskrifter och allmänna råd. (FFFS 2009:12)

2. Alla försäkringsföretag bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) bör tillämpas på samma sätt som RFR 2, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

3. Utöver vad som följer av 2 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag:

a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel, men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det förstnämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och

2 kap. 3 § årsredovisningslagen. I så fall bör det andra företaget ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.

b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.

c) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag alltid värderas till verkligt värde, se 4 kap. 2 § samma lag.

d) Förutbetalda anskaffningskostnader för avtal om försäkring ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag under vissa förutsättningar tas upp som en tillgång, se 4 kap. 8 § samma lag.

e) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får inte återföras, se punkt 5 i övergångsbestämmelserna vid införande av årsredovisningslagen. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not. (FFFS 2009:12)

f) IFRS 8 Rörelsesegment, behöver inte tillämpas i årsredovisningen oavsett om företaget upprättar koncernredovisning eller inte. För försäkringsföretag vars rörelse omfattar flera försäkringsgrenar finns i stället regler om resultatanalys i 2 kap. 1 § och 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag samt 6 kap. 3 § dessa föreskrifter och allmänna råd. (FFFS 2011:28)

g) Upplysningar om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står för ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt 6 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Dessa upplysningar omfattar även de upplysningar som bör lämnas enligt IFRS 4 om karaktären och omfattningen av de risker som härrör från försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska dessa upplysningar lämnas i en not. Upplysningarna får lämnas i förvaltningsberättelsen om en notupplysning lämnas med en hänvisning till den plats där dessa uppgifter lämnas.

h) Upplysningar om eget kapital enligt 5 kap. 1 och 4 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte lämnas i en not till den del informationen ingår i en rapport över förändring i eget kapital eller i en rapport som specificerar övrigt totalresultat, om en notupplysning lämnas med hänvisning till rapporten. (FFFS 2011:28)

4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) med följande anpassningar.

a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen även om det inte krävs enligt lag. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom; tre

bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.

b) Sådana Placeringsstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får, trots eventuella begränsningar i tillämpningen av 4 kap. 14 f och 14 g §§ årsredovisningslagen, omvärderas till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Byggnader och Mark (C.1) kan därför värderas till verkligt värde, om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt, se 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Rörelsefastigheter får med avvikelse från internationella redovisningsstandarder redovisas på samma sätt som förvaltningsfastigheter, jfr IAS 16 Materiella anläggningstillgångar och IAS 40 Förvaltningsfastigheter samt 4 kap. 5 § samma lag. Om undantaget utnyttjas bör upplysningarna om en alternativ värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 4 kap. 7 § samma lag lämnas uppdelat på rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.

c) Vad som anges om balanserade vinstmedel i internationella redovisningsstandarder eller Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer bör i stället avse Konsolideringsfond i livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

d) Innehav för handel enligt IAS 39 Finansiella instrument; Redovisning och värdering, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen. (FFFS 2009:12)

e) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa punkt 3 avseende IAS 39 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer. (FFFS 2011:28)

f) Försäkringsföretag får tillämpa lättnadsreglerna i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas i den utsträckning det är förenligt med punkt 1 avseende IFRS 1 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Lättnadsreglerna i punkt D 10 och D 11 i IFRS 1 får dessutom tillämpas även om IAS 19 Ersättningar till anställda tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder. (FFFS 2011:28)

g) Även försäkringsföretag som tillämpar undantaget från IAS 19 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer och redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt där angivna principer, får redovisa räntedelen av årets pensionskostnad i post I.7 respektive II.8 Driftskostnader.

Oavsett vad som följer av godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2, behöver inte IAS 19 eller punkt 1 avseende IAS 19 i RFR 2 tillämpas på försäkringsföretags avtal om försäkring som avser ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, jfr IFRS 4 punkt 4 b, IFRS 7 punkt 3 b, IAS 32 punkt 4 b och IAS 39 punkt 2 c. Om undantaget utnyttjas redovisas avtalen i stället enligt reglerna om försäkringsavtal eller, i förekommande fall, investerings- eller servicekontrakt. (FFFS 2011:28)

h) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa punkt 1 avseende IAS 32 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer om klassificering av ett finansiellt instrument såsom skuld respektive eget kapital. I stället bör 3 b tillämpas. (FFFS 2011:28)

5. För ett onoterat försäkringsföretag vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp enligt lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken gäller följande lättnader:

- a) Företaget behöver inte upprätta en kassaflödesanalys, jfr IAS 1 Utformning av finansiella rapporter.
- b) Företaget behöver enbart lämna upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder:
  - IFRS 4 Försäkringsavtal.
  - IFRS 7 Finansiella instrument; Upplysningar.
  - IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, i den del som avser upplysningar om kapital.
  - IAS 10 Händelser efter balansdagen.
  - IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, med de tillägg som framgår av punkt 4 avseende IAS 16 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.
  - IAS 17 Leasingavtal, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 1 avseende IAS 17 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.
  - IAS 18 Intäkter.
  - IAS 19 Ersättningar till anställda, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 1 avseende IAS 19 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
  - IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser.
  - IAS 23 Lånekostnader, med det tillägg som framgår av punkt 1 avseende IAS 23 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.
  - IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar.
  - IAS 38 Immateriella tillgångar, med det tillägg som framgår av punkt 3 och 6 avseende IAS 38 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.
  - IAS 40 Förvaltningsfastigheter, med det tillägg som framgår av punkt 3 avseende IAS 40 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Lättnadsreglerna i första stycket bör inte tillämpas om försäkringsföretaget

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning,
- har en internationell anknytning, eller
- är ett livförsäkringsföretag, som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, jfr 1 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om lättningen har tillämpats, jfr 5 kap. 13 §.

I andra stycket betyder *en internationell anknytning* att företaget driver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag (ett försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersbolag) eller har en sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som drivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Oavsett första stycket behöver inte filialer till ett utländskt företag, lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Undantaget i femte stycket får även tillämpas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som drivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. (FFFS 2011:28)

Repor och andra återköpstransaktioner

1 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äкта återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som skuld. Den mottagande parten ska inte ta upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisa den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Vid en äkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange överförda tillgångar under ”Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelse” (poster inom linjen, post I). Vid en oäkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommit för ett eventuellt återköp under ”Åtaganden” (poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Övertagna försäkringsbestånd

2 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkringstekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 10 kap. 1–17 §§ försäkringsrörelselagen, ska beståndsoverlåtelsen redovisas över balansräkningen. (FFFS 2011:28)

Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd

Allmänna råd

Vad som ska redovisas som ett försäkringsavtal framgår av definitionen i 1 kap. 2 §. För redovisningen av avtal om försäkring som klassificeras som finansiella instrument finns närmare regler i internationella redovisningsstandarder som anges i 2 kap. allmänna råd, jfr IFRS 4 Försäkringsavtal, IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering och IAS 18 Intäkter. Se även 4 kap. allmänna råd.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i *bilaga 1*. Utöver vad som följer av bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska försäkringsföretag infoga posterna C.III.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde), om det inte är lämpligt att redovisa derivaten under någon annan post.

En försäkringsförening som har tillskjutet verksamhetskapital enligt 13 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska infoga posten AA.I.a Verksamhetskapital, se 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 4 § årsredovisningslagen.

Ett ömsesidigt försäkringsbolag och en försäkringsförening som har tillskjutna förlagsinsatser enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska infoga posten AA.I.b Förlagsinsatser, jfr 12 kap. 23 § samt 13 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Ett försäkringsföretag som ger ut kapitalandelslån och vinstandelslån som klassificeras som eget kapital ska infoga posten AA.V.a Kapitalandelslån och vinstandelslån. Ett försäkringsföretag som ger ut kapitalandelslån och vinstandelslån som klassificeras som skulder ska infoga posten HH.IV.b Kapitalandelslån och vinstandelslån.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 3*. (FFFS 2011:28)

Omföringar till och från vissa fonder

Allmänna råd

Av 4 kap. 6 § första stycket följer att gottskriven återbäring som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 5 kap. 1 § försäkringsrörelselagen.

I 16–17 §§ i *bilaga 4*, finns bestämmelser om redovisning av sådan återbäring som enligt bolagsordningen gottskrives försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad med ett visst belopp på grund av en försäkring. Bestämmelserna anger att sådan återbäring redovisas som livförsäkringsavsättning eller villkorad återbäring under innevarande räkenskapsår. Andra belopp som kan komma att gottskrivas som återbäring

och som inte följer av avtal om försäkring bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken. Beloppet bör då omföras från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring. (FFFS 2011:28)

Resultaträkningen

2 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträknings-schemat i *bilaga 2* och innehålla, utöver vad som följer av *bilaga 2* till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, även följande poster i teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse:

- 6.b. aa.i. / 6.b. bb.i. Före avgiven återförsäkring, och
- 6.b. aa.ii. / 6.b. bb.ii. Återförsäkrares andel (–).

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 4*.

Allmänna råd

Parenteser med orden ”efter avgiven återförsäkring” får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen delas in i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skade-försäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i *bilaga 4*.

Redovisning av kapitalavkastning

3 § Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skade-försäkringsrörelse redovisas i den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen.

Ett livförsäkringsföretag som får dela ut vinst ska redovisa kapitalavkastning som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna i den icke-tekniska redovisningen. Det överförda beloppet särredovisas under posterna II.12 och III.4.

För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skade-försäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Enligt första stycket förs avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett

genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f.e.r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av exempelvis premiefordringar.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

4 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrarens andel därav, kvarstår förpliktelser i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av den ingående balansen räknas om till balansdagens kurs. Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med *driftskostnader* avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

a) *anskaffning*

Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal och investeringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

b) *skadereglering*

Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4.a/II.5.a Utbetalda försäkringsersättningar.

c) *administration*

Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

d) *finansförvaltning*

Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5.a Kapitalavkastning, kostnader.

e) *fastighetsförvaltning*

Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under resultatposten Kapitalavkastning, kostnader II.9/III.5.a. (FFFS 2011:28)

6 § *har upphävts genom (FFFS 2011:28)*

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Försäkringsföretag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridormetod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19.

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) och IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. I annat fall värderas finansiella instrument enligt ordinarie värderingsprincip, jfr 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. allmänna råd. Sådana finansiella tillgångar som inte får värderas till verkligt värde värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet, se 4 kap. 2 § 2 samma lag.

Värderingsregler om bland annat erforderliga värdejusteringar för finansiella instrument som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39.

Ett försäkringsföretag bör inte skriva upp finansiella tillgångar enligt 4 kap. 6 § årsredovisningslagen eller tillämpa andra i lag medgivna optioner som är oförenliga med godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

Se även 13 § andra stycket om värdering av vissa skulder enligt avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument. (*FFFS 2011:28*)

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark

1 §¹ När nettoförsäljningsvärde och verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbjuden försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska åtminstone fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska den metod eller den kombination av metoder väljas som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balans-

¹ Artikel 49 i direktiv 91/674/EEG.

dagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Värdering får utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen måste ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen utförs samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

2 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till försäkringsavtal avseende återförsäkring av skadeförsäkring, så att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionerna av direktförsäkringsföretag och försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

3 § Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (-) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonterats.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra–fjärde styckena ska återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Definitionen av återförsäkringsavtal finns i internationella redovisningsstandarder, jfr bilaga A i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 5 kap. 1–9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). Vid en diskontering av framtida betalningar bör som diskonteringsränta användas de ränteantaganden som anges i 10 §.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas dock kollektivt enligt femte stycket. Det bör anses att ett sådant

samband finns, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk. (FFFS 2011:28)

Anskaffningskostnader

4 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt 9 § i bilaga 4, (a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje styckena ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen.

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

För redovisning av anskaffningskostnader avseende avtal om försäkring, som klassificeras som investeringsavtal, finns närmare regler i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 18 Intäkter.

Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är

- provisioner till säljare och försäkringsförmedlare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, och
- kostnader för så kallad underwriting.

Utgifter för IT-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Under vilka förutsättningar sådana utgifter får tas upp som en immateriell tillgång behandlas i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 Immateriella tillgångar.

5 §² När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för förutbetalda anskaffningskostnader som aktiverats gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annulleringar.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

---

² Artikel 54 i direktiv 91/674/EEG.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 4 §.

Försäkringsföretaget ska iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planerliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Allmänt

6 § För försäkringsavtal ska försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt

1. 5 kap. 1–9 §§ försäkringsrörelselagen,
2. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av försäkringstekniska avsättningar som utfärdats med stöd av samma lag, och
3. bestämmelserna i 7–13 §§.

Avvikelser från första stycket får göras om

- a) det är förenligt med 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag,
- b) avvikelserna ger en redovisning som är mer relevant men inte mindre tillförlitlig eller som är mer tillförlitlig men inte mindre relevant, samt
- c) upplysningar lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelserna och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § framgår vad som redovisas som försäkringsavtal.

Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkring värderas enligt första stycket med användning av s.k. aktsamma antaganden enligt 5 kap. 7 § försäkringsrörelselagen.

Bestämmelser om beräkning av försäkringstekniska avsättningar avseende tjänstepensionsförsäkring och för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring finns i Finansinspektionens föreskrifter om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

I fråga om vad som är en mer relevant och tillförlitlig redovisning än den som tidigare tillämpats finns vägledning i internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4.

Andra stycket tillämpas bland annat på ränta för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Företag som avser att tillämpa undantaget i andra stycket bör så snart det kan ske lämna in en skriftlig redogörelse till Finansinspektionen med sådana upplysningar som anges i andra stycket c.

Vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar bör försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse värdera pant i fastighet och bostad eller annan säkerhet till nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärde för fastighet framgår av 4 kap. 1 §. (FFFS 2011:28)

Livförsäkring

7 §³ Till den del livförsäkringsavsättningen (post DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt så kallad ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader finns i 4 och 5 §§.

Allmänna råd har upphävts genom (FFFS 2011:28)

Skadeförsäkring

8 § Bestämmelserna om posten ”Ej intjänade premier och kvardröjande risker” (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, exempelvis brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om posten ”Oreglerade skador” (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

9 §⁴ För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier också medräknas ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalningsmönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

³ Artikel 59 i direktiv 91/674/EEG.

⁴ Artikel 56, 57 och 58 i direktiv 91/674/EEG.

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

10 §⁵ Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

- a) Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.
- b) Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- c) Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälas till Finansinspektionen.
- d) Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- e) Försäkringsföretaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- f) Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.
- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f, beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.

⁵ Artikel 60 i direktiv 91/674/EEG.

h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Begränsningarna i tredje stycket f och g gäller inte för oreglerade skador hänförliga till tjänstepensionsförsäkring eller försäkring som värderas enligt Finansinspektionens föreskrifter om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteantagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteantagande, bör också ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realränteantagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

11 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En högre avsättning kan vara motiverad om försäkringsföretaget inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid beräkningen av sina avsättningar.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

12 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i rådets direktiv 78/473/EEG av den 30 maj 1978 om samordning av lagar och andra författningar som avser koassuransverksamhet inom gemenskapen (EGT L 151, 07.06.1978, s. 25–27, Celex 31978L0473) ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande samförsäkraren.

Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

13 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med

bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Skulder enligt avtal om försäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder, även om avtalet redovisas som ett finansiellt instrument.

Allmänna råd

Närmare regler om värdering av finansiella skulder som värderas till verkligt värde finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39.

Säkerhetsreserv

14 § Regler om förutsättningar för att göra avsättning till och upplösningar av säkerhetsreserven för skadeförsäkringsföretag är intagna i särskilda föreskrifter. (FFFS 2011:28)

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Byggnader och mark

1 § För posten ”Byggnader och mark” (C.I) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

I paragrafen preciseras kravet på upplysningar enligt 5 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om hur stor andel av fastigheter som används i den egna verksamheten.

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 Förvaltningsfastigheter.

Placeringsstillgångar för villkorad återbäring

2 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för ”Tillgångar för villkorad återbäring” (D.I), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

3 § Om ”Tillgångar för villkorad återbäring” (D.I) avviker beloppsmässigt från ”Avsättning för villkorad återbäring” (EE.I), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

4 §⁶ Posten ”Fordringar avseende direkt försäkring” (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag.

Eget kapital och villkorad återbäring

5 § Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta hur marknadsförändringar påverkar villkorad återbäring.

Allmänna råd har upphävts genom (FFFS 2011:28)

6 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för ”Villkorad återbäring” (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

7 §⁷ I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena för livförsäkringar lämnas.

Allmänna råd har upphävts genom (FFFS 2011:28)

Försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal

7 a § I en not till respektive balansräkningspost ska förändringar i de försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal specificeras.
(FFFS 2009:12)

Poster inom linjen

8 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

Allmänna råd

I 5 kap. 11 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554), som gäller enligt 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, finns krav på upplysningar om ställda säkerheter till förmån för koncernföretag.

---

⁶ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

⁷ Artikel 59.1 i direktiv 91/674/EEG.

Resultaträkningen

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

9 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skade- försäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförts från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Driftskostnader

10 §⁸ Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Ersättningar och förmåner till ledningen

11 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 5 kap. 20 § och 22–25 §§ årsredovisningslagen. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 Upplysningar om närstående som gäller enligt 2 kap. allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplysningar om andra ersättningar enligt 5 kap. 20 § årsredovisningslagen omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som

⁸ Artikel 34 i direktiv 91/674/EEG.

tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 20 § tredje stycket, 22 § andra stycket och 25 § årsredovisningslagen.

Närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag

12 § Bestämmelser om upplysningar om transaktioner med närstående finns i 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 12 a § första och tredje stycket samt 5 kap. 12 b § årsredovisningslagen. Livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som har närstående ska lämna följande tilläggsupplysningar.

För väsentliga avtal med närstående och, i förekommande fall, andra företag i en företagsgrupp av motsvarande slag som en koncern (ett så kallat närståendevalt), ska upplysningar alltid lämnas om avtalets

1. karaktär och ekonomisk innebörd,
2. värde i relation till balansräkningen och resultaträkningen,
3. motpart eller, i förekommande fall, motparter,
4. väsentliga villkor, särskilt sådana som är ovanliga med hänsyn till liknande avtal på marknaden,
5. vederlag, metod för att bestämma vederlaget och hur metoden närmare har tillämpats,
6. hur jämförelsen gjorts, när vederlaget bestämts genom en hänvisning till jämförbara varor eller tjänster på marknaden, och
7. skälen för vald metod, när vederlaget inte bestämts med hänsyn till vederlaget för jämförbara varor eller tjänster på marknaden.

När upplysningar lämnas om närståendevalt får likartade avtal redovisas tillsammans.

Upplysningar ska också lämnas om de instruktioner och rutiner som tillämpas för att ingå och följa upp närståendevalt. (*FFFS 2011:28*)

Allmänna råd

Kretsen ”företag av motsvarande slag som en koncern” sammanfaller med sådana koncernliknande strukturer som ett företag har att beakta enligt 11 kap. 7 § och 12 kap. 25 § försäkringsrörelselagen.

Upplysningarna om närståendevalt bör lämnas genom en översiktlig uppställning som grupperar avtalen i väsentlighetsordning. Avtalsförhållandena bör också anges schematiskt i en koncern- eller, i förekommande fall, motsvarande gruppöversikt. (*FFFS 2011:28*)

Föreskriftsenlighet

13 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som det

tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och dessa föreskrifter och allmänna råd. (FFFS 2011:28)

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § Reglerna i bilaga 5 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll.

Upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

Särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen

2 § Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpats i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen. (FFFS 2009:12)

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skadeförsäkringsrörelse, minst innehålla följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

Resultat

- a) Premieintäkt (skadeförsäkringsföretag), Premieinkomst (skade- och livförsäkringsföretag).
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen.
- c) Försäkringsersättningar.
- d) Återbäring och rabatter.
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat.
- f) Årets resultat.

Ekonomisk ställning

- a) Placeringsstillgångar (värderade till verkligt värde).
- b) Försäkringstekniska avsättningar.
- c) Konsolideringskapital.
- d) Kapitalbas för företaget [med särskilda uppgifter om i) omräkningsjusteringar vid tillämpning första gången av nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder ii) avdrag för immateriella poster, kassa-

flödessäkringsjusteringar, poster som har omklassificeras, orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet samt förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser.]

e) Erforderlig solvensmarginal för företaget.

f) Kapitalbas för försäkringsgruppen (med motsvarande särskilda uppgifter som anges i punkten d för företagens kapitalbas).

g) Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen.

h) Kapitalbas för finansiella konglomerat (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).

i) Erforderligt kapitalkrav för det finansiella konglomeratet (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för företaget beräknas i enlighet med föreskrifter från Finansinspektionen om bland annat beräkning och inrapportering av solvens samt 7 kap. 2–20 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). Upplýsningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för en försäkringsgrupp beräknas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:10) om grupp-baserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp samt 9 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043). Upplýsningarna behöver endast lämnas av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna en grupp-baserad redovisning till Finansinspektionen.

Kapitalbas och kapitalkrav för ett finansiellt konglomerat beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om särskild tillsyn över finansiella konglomerat samt 5 kap. lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Upplýsningarna behöver endast lämnas av företag som är skyldiga att rapportera konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav till en tillsynsmyndighet. (FFFS 2011:28)

Nyckeltal

Resultat av försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

a) Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter).

b) Driftskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter).

c) Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter).

Livförsäkringsrörelsen

a) Förvaltningskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Resultat av kapitalförvaltningen

a) Direktavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 11 § a–c, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, enligt bilaga 4, 19 §, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

(FFFS 2009:12)

b) Totalavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Försäkringsföretag bör i anslutning till publicerade nyckeltal, lämna information om hur direktavkastning och totalavkastning är beräknad, om inte detta klart framgår av resultat- och balansräkningen samt noter.

Om direktavkastning och totalavkastning beräknas på annat sätt än enligt a och b bör upplysning lämnas om detta samt om skälen till avvikelsen, se 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Försäkringsföretag bör då i anslutning till dessa publicerade nyckeltal ange vilka poster i balans- och resultaträkningen som ingår vid beräkningarna.

Ekonomisk ställning

Skadeförsäkringsrörelsen

a) Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning). (FFFS 2009:12)

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska upprättas enligt bilaga 6.

7 kap. Koncernredovisning

1 § har upphävts genom (FFFS 2009:12)

1 a § har upphävts genom (FFFS 2009:12)

Dotterföretag som inte konsolideras

2 § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Koncernredovisning

3 § Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen), ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, oavsett om ett försäkringsföretag är noterat eller onoterat, jfr 7 kap. 6 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ett försäkringsföretag ska i koncernredovisningen tillämpa reglerna i

- a) 5 kap. 2 och 3 §§ om placeringstillgångar för villkorad återbäring,
- b) 5 kap. 5 och 6 §§ om eget kapital och villkorad återbäring,
- c) 5 kap. 11 § om ersättningar och förmåner till ledningen,
- d) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 5:
  - 1 § om upplysningar om verksamheten,
  - 2 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse regler, och
  - de allmänna råden under 3 § om upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta och om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet, samt
- e) 6 kap. 2 § om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, och specificering av bundet och fritt eget kapital enligt 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, bör tillämpas av alla försäkringsföretag som upprättar en koncernredovisning enligt IAS-förordningen. Rådets rekommendation RFR 1 ovan tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av paragrafen och bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, se 7 kap. 5 § samma lag.

De uttalanden från Rådet för finansiell rapportering som anges i 2 kap. allmänna råd, punkt 2 bör tillämpas på samma sätt som RFR 1.

För följande standarder lämnas dessa förtydliganden

- a) IFRS 8 Rörelsesegment. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.
- b) IAS 33 Resultat per aktie. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde. (FFFS 2011:28)

4 § Reglerna i 3 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Sådana upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter och kostnader i andra poster.

2. I femårsöversikten tillämpas, trots 6 kap. 2 §, redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

Allmänna råd

I en koncernredovisning enligt 3 § kan avvikelser göras från de uppgifter som enligt 6 kap. 2 § allmänna råd bör lämnas i femårsöversikten, om

1. avvikelserna är nödvändiga med hänsyn till rubriceringen och klassificeringen av posterna i balansräkningen eller resultaträkningen,
2. avvikelserna anges, och
3. informationen är likvärdig med de uppgifter som bör lämnas enligt de allmänna råden.

8 kap. Delårsrapport

Allmänna råd

Onoterade försäkringsföretag

1. Onoterade försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmaste föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en delårsrapport. Delårsrapporten bör omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

2. Ett försäkringsföretag enligt 1 bör tillämpa 9 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) med undantag för 1 § första och andra stycket och 2 §.

3. Reglerna i 2–4 kap. bör tillämpas även i fråga om delårsrapporter för juridisk person. Ett noterat försäkringsföretag behöver inte lämna uppgifter enligt IAS 34 Delårsrapportering för den juridiska personen.

4. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning

– att företaget, i enlighet med 7 kap. 3 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,

– att det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen, har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,

– att moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen, och

– att företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte.

5. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen bör lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

6. Översiktliga upplysningar enligt 2 § i bilaga 5 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler, bör lämnas i delårsrapporten.

7. Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital, kapitalbas för företaget och en försäkringsgrupp, erforderlig solvensmarginal för företaget och en försäkringsgrupp samt väsentliga nyckeltal enligt 6 kap. 2 § allmänna råd. Om flera delårsrapporter upprättas behöver upplysningar om solvensmarginal och kapitalbas för försäkringsgruppen bara lämnas i en av rapporterna. Försäkringsföretaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar.

8. Onoterade försäkringsföretag bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR), vid upprättande av delårsrapport för koncernen.

9. Onoterade försäkringsföretag bör tillämpa IAS 34 Delårsrapportering i koncernredovisningen vid upprättande av delårsrapport för koncernen.

10. Utöver punkt 8 och 9 bör ett noterat försäkringsföretag i delårsrapporten för koncernen enbart tillämpa följande regler i detta kapitel.

– Punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

– Punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.

– Punkt 7 om konsolideringskapital m.m., varvid 7 kap. 3 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas.

– Punkt 11 om insändande av delårsrapport.

11. Försäkringsföretag som inte enligt lag ska lämna delårsrapport till registreringsmyndigheten, bör lämna den delårsrapport som avses i 1 till Finansinspektionen snarast efter att den är färdigställd. Den bör ha kommit in till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

Noterade försäkringsföretag

12. Noterade försäkringsföretag bör i delårsrapporten, tillämpa följande allmänna råd som avser noterade försäkringsföretag.

– Punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

– Punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.

– Punkt 7 om konsolideringskapital m.m., varvid 7 kap. 3 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

FFFS 2008:26

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2009, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag ska upphöra att gälla.

2. Reglerna tillämpas första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2009 eller senare samt i delårsrapporter som upprättas för en del av ett sådant räkenskapsår, om inte annat följer av 3 eller 4.

3. Reglerna får tillämpas på årsbokslut, årsredovisningar, koncernredovisningar och delårsrapport för räkenskapsår som inletts under 2008.

4. Följande regler behöver inte tillämpas på årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning för ett räkenskapsår som inleds 1 januari 2009 eller senare:

a) 2 kap. allmänna råd 5 om undantag från upplysningsregler i IAS 19 Ersättningar till anställda för vissa mindre företag.

b) 7 kap. 1 § allmänna råd andra stycket om undantag från IAS 19 enligt RFR 2 Redovisning för juridiska personer om förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen.

FFFS 2009:12

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas på årsbokslut, årsredovisningar, och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2009.

FFFS 2011:28

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 maj 2011 och tillämpas första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2010 samt i delårsrapporter som upprättas för en del av ett sådant räkenskapsår.

2. I fråga om understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får fortsätta att utöva verksamheten eller är under likvidation, gäller äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Bilaga 1

Uppställningsform för balansräkningen

Tillgångar

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
- B. Immateriella tillgångar
  - I. Goodwill
  - II. Andra immateriella tillgångar
- C. Placeringstillgångar
  - I. Byggnader och mark
  - II. Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
    - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
    - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
    - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
    - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
  - III. Andra finansiella placeringstillgångar
    - 1. Aktier och andelar
    - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
    - 3. Andelar i investeringspooler
    - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
    - 5. Övriga lån
    - 6. Utlåning till kreditinstitut
    - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
  - IV. Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
- D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
  - 2. Fondförsäkringstillgångar
- E. Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar
  - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
  - 2. Livförsäkringsavsättning
  - 3. Oreglerade skador
  - 4. Återbäring och rabatter
  - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
  - 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
    - a) Villkorad återbäring
    - b) Fondförsäkringsåtaganden
- F. Fordringar
  - I. Fordringar avseende direkt försäkring
  - II. Fordringar avseende återförsäkring
  - III. Övriga fordringar
- G. Andra tillgångar
  - I. Materiella tillgångar och varulager
  - II. Kassa och bank
  - III. Övriga tillgångar

- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
  - I. Upplupna ränte- och hyresintäkter
  - II. Förutbetalda anskaffningskostnader
  - III. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
  - I. Aktiekapital eller Garantikapital
    - I.a. Verksamhetskapital
    - I.b. Förlagsinsatser
  - II. Överkursfond
  - III. Uppskrivningsfond
  - IV. Konsolideringsfond
  - V. Andra fonder
    - 1. Reservfond
    - 2. Kapitalandelsfond
    - 3. Fond för verkligt värde
    - 4. Övriga fonder
  - V.a. Kapitalandelslån och vinstandelslån
  - VI. Balanserad vinst eller förlust
  - VII. Årets resultat (*FFFS 2011:28*)
- BB. Obeskattade reserver
- CC. Efterställda skulder
- DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
  - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
  - 2. Livförsäkringsavsättning
  - 3. Oreglerade skador
  - 4. Återbäring och rabatter
  - 5. Utjämningsavsättning
  - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
  - 1. Villkorad återbäring
  - 2. Fondförsäkringsåtaganden
- FF. Andra avsättningar
  - 1. Pensioner och liknande förpliktelse
  - 2. Skatter
  - 3. Övriga avsättningar
- GG. Depåer från återförsäkrare
- HH. Skulder
  - I. Skulder avseende direkt försäkring
  - II. Skulder avseende återförsäkring
  - III. Obligationslån
  - IV. Skulder till kreditinstitut
  - IV.b Kapitalandelslån och vinstandelslån

- V. Övriga skulder (*FFFS 2011:28*)
- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
  - I. Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
  - II. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I. Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig
- II. Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III. Ansvarsförbindelser
  - 1. Garantier
  - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
  - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV. Åtaganden
  - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
  - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2

Uppställningsform för resultaträkningen

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Premieinkomst
  - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
  - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, (+/-)
  - d) Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Utbetalda försäkringsersättningar
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
  - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
  - aa) Före avgiven återförsäkring
  - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring i Utjämningsavsättning
10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Premieinkomst
  - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 3a. Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
  - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
- 3b. Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Utbetalda försäkringsersättningar
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
  - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
  - a) Livförsäkringsavsättning
    - aa) Före avgiven återförsäkring

- bb) Återförsäkrares andel (-)
- b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
  - aa) Villkorad återbäring
    - i) Före avgiven återförsäkring
    - ii) Återförsäkrares andel (-)
  - bb) Fondförsäkringsåtagande
    - i) Före avgiven återförsäkring
    - ii) Återförsäkrares andel (-)
- c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
  - aa) Före avgiven återförsäkring
  - bb) Återförsäkrares andel (-)
- 7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
- 8. Driftskostnader
- 9. Kapitalavkastning, kostnader
- 10. Realiserade förluster på placeringstillgångar
- 10a. Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - aa) Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
  - bb) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
- 10b. Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
- 11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
- 12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

- 1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
- 2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
- 3a. Kapitalavkastning, intäkter
- 3b. Realiserade vinster på placeringstillgångar
- 4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Realiserade förluster på placeringstillgångar
- 6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
- 7. Övriga intäkter
- 8. Övriga kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

- 11. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

- 12. Skatt på årets resultat
- 13. Övriga skatter
- 14. Årets resultat

*Bilaga 3***Balansräkningens poster**

1 § Posterna i 1 a–54 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, med de tillägg som följer av 3 kap. 1 §.

Tillgångar

1 a §⁹ Post A — Tecknat ej inbetalt kapital. Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, redovisas motsvarande belopp på skuldsidan under posten Övriga skulder (post HH.V). Efter registrering omfattas beloppet till Aktiekapital eller Garantikapital (post AA.I).

Under denna post får redovisas tecknat ej inbetalt kapital även om inte alla förutsättningar är uppfyllda för att i balansräkningen få redovisa det som en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder.

Ej inbetalda insatser i ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar får inte tas upp som tillgång, se 3 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

2 §¹⁰ Post B.I — Goodwill. Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

3 §¹¹ Post B.II — Andra immateriella tillgångar. Posten omfattar

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter, och
4. förskott avseende immateriella tillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 Immateriella tillgångar och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

⁹ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁰ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹¹ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2. Dessa kan även redovisas när företag delar upp försäkringskontrakt i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4 Försäkringsavtal.

Immateriella tillgångar som uppstår när försäkringsavtal förvärvats via ett företagsförvärv eller i en portföljöverlåtelse kan även redovisas här, jfr IFRS 4 Försäkringsavtal.

4 §¹² Post C.I — Byggnader och mark. Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

5 § Posterna C.II.1 och C.II.3 — Aktier och andelar i koncernföretag och Aktier och andelar i intresseföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncern- respektive intresseföretag, jfr 1 kap. 4–5 §§ årsredovisningslagen.

Allmänna råd

Under posten C.II.1 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i koncernföretag som omfattas av IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter och som det finns en ägarandel i, jfr 2 kap. allmänna råd 3a och IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering.

Under posten C.II.3 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i intresseföretag som omfattas av IAS 28 Innehav av intresseföretag eller IAS 31 Andelar i joint ventures, jfr IAS 39.

6 §¹³ Posterna C.II.2 och C.II.4 — Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag. Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag samt lån till sådana företag.

7 § Post C.III.1 — Aktier och andelar. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Allmänna råd

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter kan redovisas antingen i denna post eller i en egen post Derivat, (post C.III.6a).

---

¹² Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹³ Artikel 6 och 9 i direktiv 91/674/EEG.

Derivat som har ett negativt värde, bör redovisas på skuldsidan genom att posten Derivat, (post HH.IV.a) infogas i uppställningsformen för balansräkningen.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

8 §¹⁴ Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) och posterna Lån med säkerhet i fast egendom, Övriga lån och Utlåning till kreditinstitut (C.III.4–6) bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

9 §¹⁵ Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler. Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

10 §¹⁶ Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom. Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av in-teckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

11 §¹⁷ Post C.III.5 – Övriga lån. Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, t.ex. livförsäkringslån.

12 §¹⁸ Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut. Posten omfattar sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

¹⁴ Artikel 9 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁵ Artikel 10 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁶ Artikel 11 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁷ Artikel 11 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁸ Artikel 13 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Marknadsbevis är ett exempel på utlåning som redovisas i denna post. Här redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt, men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

13 § Post C.III.6a – Derivat.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt värde, jfr IAS 39.

Derivat med positivt värde och negativt värde får nettoredovisas om det finns en legal rätt att kvitta beloppen samt att posterna kommer att regleras med ett nettobelopp, jfr IAS 32, Finansiella instrument: upplysning och klassificering.

Bestämmelserna i 3 kap. 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument. Detta gäller dock inte för Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter som redovisas enligt 5 och 7 §§.

14 §¹⁹ Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar. I denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5 – 13 §§.

Allmänna råd

Fordringar på överförande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §, kan redovisas i denna post.

15 §²⁰ Post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska under denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, motsvarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

Förbudet mot att nettoredovisa fordran mot andra skulder till cedenten tillämpas även om det innebär en avvikelse från godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 32.

Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring bör pröva om överförda finansiella tillgångar bör bokas bort från balansräkningen, jfr IAS 39. Om de

---

¹⁹ Artikel 13 i direktiv 91/674/EEG.

²⁰ Artikel 14 i direktiv 91/674/EEG.

överförda finansiella tillgångarna inte bör bokas bort, anses de vara deponerade hos cedenten och redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar. Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller pantsätta säkerheten bör cedenten omklassificera tillgången och redovisa den skilt från andra tillgångar i sin balansräkning, jfr IAS 39.

16 §²¹ Post D.1 – Tillgångar för villkorad återbäring. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringsrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringsrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas enligt 4–15 §§.

17 §²² Post D.2 – Fondförsäkringstillgångar. Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

Allmänna råd

Fondtillgångar som innehas för egen räkning redovisas inte under denna post.

18 §²³ Post E – Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar. Posterna E.1 – E.6 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

19 §²⁴ Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring. Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

20 §²⁵ Post G.I – Materiella tillgångar och varulager. Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

21 §²⁶ Post G.II – Kassa och bank. Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

22 §²⁷ Post G.III – Övriga tillgångar. Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

²¹ Artikel 15 i direktiv 91/674/EEG.

²² Artikel 15 i direktiv 91/674/EEG.

²³ Artikel 24 i direktiv 91/674/EEG.

²⁴ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

²⁵ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

²⁶ Artikel 12 i direktiv 91/674/EEG.

²⁷ Artikel 16 i direktiv 91/674/EEG.

23 §²⁸ Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter. Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

24 §²⁹ Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader. Posten omfattar sådana anskaffningskostnader som har ett samband med tecknande av försäkringsavtal som enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska tas upp som tillgång.

Allmänna råd

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar som tillhör någon annan bör redovisas under Andra immateriella tillgångar (post B.II).

Förutbetalda anskaffningskostnader hänförliga till investeringsavtal, kan redovisas under denna post. Detsamma gäller depositionsandelen när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4.

Definitionen av försäkringsavtal och investeringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

25 § Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

26 §³⁰ Post AA.I – Aktiekapital eller Garantikapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garantier.

26 a § Post AA.I.a – Verksamhetskapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital vid bildande av en försäkringsförening enligt 13 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043). (FFFS 2011:28)

26 b § Post AA.I.b – Förlagsinsatser. Posten omfattar sådana förlagsinsatser som får tillskjutas i ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Endast betalda förlagsinsatser får redovisas under denna post, jfr 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 6 § första stycket årsredovisningslagen. (FFFS 2011:28)

27 § Post AA.II – Överkursfond. Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier, jfr 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 5 a § årsredovisningslagen.

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst redovisar medel som har tillförts överkursfonden före den 1 april 2011 under reservfonden. (FFFS 2011:28)

28 §³¹ Post AA.III – Uppskrivningsfond. Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen.

²⁸ Artikel 17 i direktiv 91/674/EEG.

²⁹ Artikel 18 i direktiv 91/674/EEG.

³⁰ Artikel 19 i direktiv 91/674/EEG.

29 § Post AA.IV – Konsolideringsfond. Här redovisar livförsäkringsaktiebolag, ömsesidiga livförsäkringsbolag samt livförsäkringsföreningar som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § och 13 kap. 22 § försäkringsrörelselagen.

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Livförsäkringsaktiebolag, ömsesidiga livförsäkringsbolag samt livförsäkringsföreningar, som får göra avsättning av årets vinst till konsolideringsfond, behöver inte redovisa en uppdelning av diskretionära delar avseende årets vinst och eget kapital, jfr IFRS 4. (FFFS 2011:28)

30 §³² Post AA.V.1 – Reservfond. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden. Här redovisar även ömsesidiga försäkringsbolag samt försäkringsföreningar avsättningar till reservfond enligt 10 kap. 6 § andra och tredje stycket lagen om ekonomiska föreningar, jfr 12 kap. 71 § och 13 kap. 24 § försäkringsrörelselagen.

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst redovisar medel som har tillförts överkursfonden före den 1 april 2011 under denna post. (FFFS 2011:28)

31 §³³ Post AA.V.2 – Kapitalandelsfond. Vid redovisningen av kapitalandelsfonden ska försäkringsföretaget göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust (post AA.VI). Sådana av- och nedsättningar ska således inte redovisas över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

32 § Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde. I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen.

Här redovisas även värdeförändringar på sådana andra placeringstillgångar (post C) än finansiella instrument och förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr IAS 16 Materiella anläggningstillgångar.

Allmänna råd

Följande värdeförändringar bör redovisas i posten Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och som inte redovisas direkt i resultaträkningen.
2. Värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.

---

³¹ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

³² Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

³³ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen.

Fonden för verkligt värde redovisas under bundet eget kapital i livförsäkringsföretag, jfr 5 kap. 4 § 1 och 2 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förvaltningsfastigheter definieras i IAS 40 Förvaltningsfastigheter.

33 §³⁴ Post AA.V.4 – Övriga fonder. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 27–32 §§. (FFFS 2011:28)

33 a § Post AA.V.a – Kapitalandelslån och vinstandelslån. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst samt ömsesidiga försäkringsbolag utgivna kapitalandelslån och vinstandelslån som ska redovisas som eget kapital. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Ett kapitalandelslån är ett finansiellt instrument där återbetalning bestäms på annat sätt än genom ett nominellt eller indexerat penningbelopp. Det belopp som företaget ska betala tillbaka är helt eller delvis beroende på utdelningen till aktieägarna, kursutvecklingen på bolagets aktier, företagets resultat eller finansiella ställning.

Ett vinstandelslån är ett lån där rätt till ränta är beroende av företagets utdelning eller vinst (vinstandelsbevis).

Trots benämningen kapitalandelslån respektive vinstandelslån kan de klassificeras både som eget kapital och skulder beroende på det finansiella instrumentets egenskaper. Kapitalandelslån respektive vinstandelslån som inte uppfyller egenskaperna för eget kapital redovisas som skuld under post HH.V.a – Kapitalandelslån och vinstandelslån. (FFFS 2011:28)

34 § Post AA.VI – Balanserad vinst eller förlust. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Om ett försäkringsaktiebolag, som får dela ut vinst, förvärvar egna aktier ska fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ska fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen, se 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen.

35 § Post AA.VII – Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

---

³⁴ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

35 a § Post BB – Obeskattade reserver.*Allmänna råd*

Posten omfattar ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp, säkerhetsreserv och andra obeskattade reserver.

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en latent skattekuld, som redovisas under Avsättningar för skatter (Post FF.2) och i en bunden kapitaldel. Den bundna kapitaldelen bör redovisas under Övriga fonder Post AA.V.4 i försäkringsföretag som får dela ut vinst och under Konsolideringsfond (post AA.IV) i försäkringsföretag som inte får dela ut vinst.

36 §³⁵ Post CC – Efterställda skulder. Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

37 §³⁶ Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

38 §³⁷ Post DD.2 – Livförsäkringsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reellt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till, jfr 5 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3). (FFFS 2011:28)

39 §³⁸ Post DD.3 – Oreglerade skador. Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan be-

³⁵ Artikel 21 i direktiv 91/674/EEG.

³⁶ Artikel 25 och 26 i direktiv 91/674/EEG.

³⁷ Artikel 27 i direktiv 91/674/EEG.

³⁸ Artikel 28 i direktiv 91/674/EEG.

talat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

40 §³⁹ Post DD.4 – Återbäring och rabatter. Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

Allmänna råd

Ett försäkringsavtal kan innehålla både en diskretionär del och en garantidel, jfr IFRS 4. När den diskretionära delen redovisas separat från garantidelen bör den tas upp här som en särskild delpost, om den inte får redovisas under posten Konsolideringsfond (post AA.V.2) eller Övriga fonder (post AA.V.4).

41 §⁴⁰ Post DD.5 – Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar enligt avtal om försäkring för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

42 §⁴¹ Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar. Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5.

43 §⁴² Post EE.1 – Villkorad återbäring. Här redovisas sådan återbäring där försäkringstagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

44 §⁴³ Post EE.2 – Fondförsäkringsåtagande. Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar avseende försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden inom livförsäkring, vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Posten Fondförsäkringsåtagande omfattar också avsättningar enligt försäkringsavtal och investeringsavtal för en tontinorganisations åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

³⁹ Artikel 29 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁰ Artikel 30 i direktiv 91/674/EEG.

⁴¹ Artikel 26 i direktiv 91/674/EEG.

⁴² Artikel 31 i direktiv 91/674/EEG.

⁴³ Artikel 31 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker enligt försäkringsavtal, bör redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

Om fördelning av försäkringsavtal sker i en försäkringsdel och en depositionsandel, bör skulder avseende depositionsandelen redovisas här, jfr IFRS 4.

45 § Post FF.1 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 7 § finns regler om när avsättning för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under delpost FF.3 Övriga avsättningar.

46 § Post FF.2 – Avsättningar för skatter. Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

47 §⁴⁴ Post GG – Depåer från återförsäkrare. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

Allmänna råd

Försäkringsföretag som avgett återförsäkring bör pröva om överförda finansiella skulder bör tas upp i balansräkningen enligt IAS 39, jfr post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring.

---

⁴⁴ Artikel 32 i direktiv 91/674/EEG.

48 § Post HH.I — Skulder avseende direkt försäkring. Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

49 §⁴⁵ Post HH.III — Obligationslån. Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

Allmänna råd

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten har för avsikt att återsälja det inom en nära framtid, jfr IAS 39.

50 § Post HH.IV.a — Derivat.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett negativt värde, jfr IAS 39.

Bestämmelserna i 3 kap 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument.

50 a § Post HH.IV.b – Kapitalandelslån och vinstandelslån. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst samt ömsesidiga försäkringsbolag utgivna kapitalandelslån och vinstandelslån som inte ska redovisas som eget kapital. (FFFS 2011:28)

Allmänna råd

Ett kapitalandelslån är ett finansiellt instrument där återbetalning bestäms på annat sätt än genom ett nominellt eller indexerat penningbelopp. Det belopp som företaget ska betala tillbaka är helt eller delvis beroende på utdelningen till aktieägarna, kursutvecklingen på företagens aktier, företagens resultat eller finansiella ställning.

Ett vinstandelslån är ett lån där rätt till ränta är beroende av företagens utdelning eller vinst (vinstandelsbevis).

Trots benämningen kapitalandelslån respektive vinstandelslån kan de klassificeras både som eget kapital och skulder beroende på det finansiella instrumentets egenskaper. Kapitalandelslån respektive vinstandelslån som uppfyller egenskaperna för eget kapital redovisas under post AA.V.a – Kapitalandelslån och vinstandelslån. (FFFS 2011:28)

51 § Post HH.V – Övriga skulder. Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Här kan även redovisas skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §.

---

⁴⁵ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

52 § Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader. Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas under denna post.

53 § Post II.II – Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen, samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

54 § Under post I, Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig, ska ett försäkringsföretag ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmånsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Under post IV.1, Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, redovisas sådana åtaganden som gjorts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Finansiella garantier bör redovisas i balansräkningen, jfr IAS 39, om inte annat följer av RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

*Bilaga 4***Resultaträkningens poster**

1 § Posterna i 1 a–26 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag med de tillägg som följer av 3 kap. 2 §.

1 a §⁴⁶ Post I.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med *bruttopremie* menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkrings tekniska avsättningar enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
  - återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen, och
  - annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här. (FFFS 2009:12)

---

⁴⁶ Artikel 35 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller ej vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringskyddet inträder först efter att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfalldag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsbolag och på medlemmar i försäkringsföreningar enligt 12 kap. 11 § 9 respektive 13 kap. 6 § 8 försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

Paragrafens sjunde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, IAS 18 Intäkter och IFRS 4 Försäkringsavtal. (FFFS 2011:28)

2 §⁴⁷ Post II.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar bland annat

- a) återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion och som enligt försäkringsföretagets redovisningsprinciper ska tas upp här,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,

⁴⁷ Artikel 35 i direktiv 91/674/EEG.

- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för återförsäkringspremier som återbetalats till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här. (FFFS 2009:12)

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Paragrafens fjärde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1, IAS 18 och IFRS 4. (FFFS 2009:12)

3 §⁴⁸ Post I.1.b respektive II.1.b — Premier för avgiven återförsäkring. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

4 §⁴⁹ Post I.1.c och d Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrarens andel av denna förändring. Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

5 §⁵⁰ Post I.4.a respektive II.5.a — Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring). Posten aa: Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade

⁴⁸ Artikel 36 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁹ Artikel 37 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁰ Artikel 38 i direktiv 91/674/EEG.

försäringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb: Återförsäkrarens andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

6 § Post I.4.b respektive II.5.b — Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring). Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3) och under bb, Återförsäkrarens andel, årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av denna avsättning (E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

7 § Post I.5 respektive II.6.c — Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställningsschemat för resultaträkningen:

- Post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring.
- Post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrarens andel (–).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

8 §⁵¹ Post I.6 respektive II.7 — Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring). Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premie-reduktion i skadeförsäkringsrörelse.

⁵¹ Artikel 39 i direktiv 91/674/EEG.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrares andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Allmänna råd

Här kan försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

9 §⁵² Post I.7 respektive II.8 — Driftskostnader. Posten indelas i följande delposter:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrares andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader bör även omfatta investeringsavtal samt depositionsandelar när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och depositionsandel.

Förändringar i posten Andra immateriella tillgångar som avser tillgångsförda kostnader som ett försäkringsföretag haft för att säkerställa en avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning, bör redovisas här.

⁵² Artikel 34, 40 och 41 i direktiv 91/674/EEG.

10 § Post I.9 — Förändring i Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

11 §⁵³ Post II.2 respektive III.3a — Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar

- a) hyresintäkter från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, och
- f) realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillning i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade

⁵³ Artikel 34 och 42 i direktiv 91/674/EEG.

värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

Valutakursvinster som uppkommer på grund av att garantikapital, verksamhetskaptal och förlagsinsatser är i annan valuta än redovisningsvalutan redovisas inte här. Ömsesidiga livförsäkringsbolag och försäkringsföreningar som inte får dela ut vinst redovisar valutakursvinsten under post AA.V.4 Övriga fonder. Ömsesidiga liv- och skadeförsäkringsbolag samt försäkringsföreningar som får dela ut vinst redovisar valutakursvinsten under post AA.VI Balanserad vinst eller förlust. Jfr 5 kap. 4 § 10 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

12 §⁵⁴ Post III.3b — Orealiserade vinster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

13 §⁵⁵ Post II.3a.aa — Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.3a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

14 §⁵⁶ Post II.3a.bb — Värdeökning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.3a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

15 § Post II.3b — Värdeökningar på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3a.aa. II.3a.bb.

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

16 § Post II.6.a — Livförsäkringsavsättning. Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb, Återförsäkrarens andel, årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i avtal om försäkring. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska

⁵⁴ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁵ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁶ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna räknats om till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

17 § Post II.6.b.aa — Villkorad återbäring. Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i avtal om försäkring.

Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

18 § Post II.6.b.bb — Fondförsäkringsåtaganden. Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

19 §⁵⁷ Post II.9/III.5a — Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar och omfattar

- driftskostnader för byggnader och mark,
- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, och
- realisationsförluster, netto.

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgäst Anpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avstalede och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

⁵⁷ Artikel 34 och 42 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

Valutakursförluster som uppkommer på grund av att garantikapital, verksamhetskapital och förlagsinsatser är i annan valuta än redovisningsvalutan redovisas inte här. Ömsesidiga livförsäkringsbolag och försäkringsföreningar som inte får dela ut vinst redovisar valutakursförlusten under post AA.V.4 Övriga fonder. Ömsesidiga liv- och skadeförsäkringsbolag samt försäkringsföreningar som får dela ut vinst redovisar valutakursförlusten under post AA.VI Balanserad vinst eller förlust. Jfr 5 kap. 4 § 10 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

20 §⁵⁸ Post III.5b — Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

21 §⁵⁹ Post II.10a.aa — Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.10a.aa redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär place-

⁵⁸ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁹ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

ringsrisken (D.1). Värdeinsnkningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

22 §⁶⁰ Post II.10a.bb — Värdeinsnkning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.10a.bb redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeinsnkningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeinsnkningen redovisas netto per tillgångsslag.

23 § Post II.10b — Värdeinsnkning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10a.aa eller II.10a.bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

23 a §⁶¹ Post II.12 respektive III.4 — Kapitalavkastningen överförd till finansrörelsen respektive Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12). Om ett försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse är vinstutdelande, överförs den del av kapitalavkastningen som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna till den icke-tekniska redovisningen under denna post. Det överförda beloppet redovisas under post III.4 Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12).

24 § Post III.7 respektive III.8 — Övriga intäkter respektive Övriga kostnader. Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

25 § Post III.11 — Bokslutsdispositioner. Här ska avsättning till och upplösning av säkerhetsreserv redovisas. När en koncern tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv, ska varje företag redovisa sin del av den upplösta säkerhetsreserven. (FFFS 2011:28)

26 § Post III.12 — Skatt på årets resultat. Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, bör i den tekniska redovisningen redovisas

⁶⁰ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁶¹ Artikel 43 i direktiv 91/674/EEG.

FFFS 2008:26

fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

*Bilaga 5***Upplysningar i förvaltningsberättelsen****Upplysningar om verksamheten**

1 § Ett försäkringsföretag ska i förvaltningsberättelsen lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska även lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också beläggas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen. (FFFS 2011:28)

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Försäkringsföretag ska lämna upplysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas om det inte redan framgår av de upplysningar om riktlinjer för ersättningar som vissa noterade företag ska lämna enligt 6 kap. 1 § andra stycket enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om upplysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, ska de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 11 §.

Allmänna råd

Upplysningarna om principer för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principer för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Upplysningarna om berednings- och beslutsprocesser bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

I denna paragraf avses med nyckelpersoner i ledande ställning samma personer som ska beaktas enligt 5 kap. 11 § allmänna råd.

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

2 § Upplysningar ska lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för värderingen av skuldtäckningstillgångar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal

3 § Om redovisad skuld för investeringsavtal avviker från 5 kap. 1–9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringstekniska avsättningar, ska upplysning lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelsen och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal.
(FFFS 2011:28)

Upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta

Allmänna råd

Om Finansinspektionen före balansdagen beslutat om föreskrifter om val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar men föreskrifterna ännu inte trätt i kraft på balansdagen, bör försäkringsföretaget beskriva hur stor livförsäkringsavsättningen skulle ha varit om föreskrifterna varit i kraft före balansdagen. Motsvarande upplysningar bör lämnas om ett företag på annan grund före upprättandet av årsredovisningen beslutat ändra sina värderingsgrunder eller andra redovisningsprinciper för ränteantaganden vid värderingen av livförsäkringsavsättningar och principerna inte börjat tillämpas på balansdagen.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet

Allmänna råd

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

(FFFS 2009:12)

*Bilaga 6***Resultatanalysens uppställningsform och innehåll**

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse**Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat**

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 6 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (–)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrares andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 (–)

Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

Utbetalda försäkringsersättningar
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)
Förändring i oreglerade skador
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)

Livförsäkringsrörelse

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning, intäkter
Orealiserade vinster på placeringstillgångar
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
Driftskostnader
Kapitalavkastning, kostnader
Orealiserade förluster på placeringstillgångar
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 6 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2011:28)

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

**Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)**

Villkorad återbäring
Fondförsäkringsåtaganden
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring
 Fondförsäkringsåtaganden
 Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring
 Utbetalda försäkringsersättningar
     Före avgiven återförsäkring
     Återförsäkrares andel (-)
 Förändring i oreglerade skador
     Före avgiven återförsäkring
     Återförsäkrares andel (-)
 (FFFS 2009:12)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukdom och olycksfall
 TFA
 Hem och villa
 Företag och fastighet
 Motorfordon
 Trafik
 Sjöfart, luftfart och transport
 Kredit och borgen
 Övriga grenar

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Tjänstepensionsförsäkring
Förmånsbestämd försäkring
Avgiftsbestämd traditionell försäkring
Fondförsäkring
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring

Övrig livförsäkring
Individuell traditionell livförsäkring
Fondförsäkring
Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiefrielseförsäkring
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

3 § När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses enligt definitionen i 1 kap. 2 § i dessa föreskrifter och allmänna råd, sådan försäkring som enligt 1 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med *övrig livförsäkring* avses annan livförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms t.ex. som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *avgiftsbestämd traditionell försäkring* avses försäkring för vilken avgiften (premien) t.ex. bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass IV för livförsäkring enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen. (FFFS 2011:28)